

Oamk Journal

Oulun ammattikorkeakoulun julkaisu

Tämä on alkuperäisen julkaisun rinnakkaistallenne. Rinnakkaistallenne saattaa erota alkuperäisestä sivutukseltaan ja painoasultaan.

This is an electronic reprint of the original publication. This version may differ from the original in pagination and typographic detail.

Käytä viittauksessa alkuperäistä lähdettä/Please cite the original version:

Ruotsalainen, H. & Teerikangas, M. 2023. Kuntoutusalan osaamista tarvitaan kaikilla sote-aloilla. Oamk Journal 42/2023. <http://urn.fi/urn:nbn:fi-fe2023033134126>

Kuntoutusalan osaamista tarvitaan kaikilla sote-aloilla

31.3.2023 - Ruotsalainen Heidi, Teerikangas Marjaana

Monipuolinen sosiaali- ja terveysalan ylempien ammattikorkeakoulututkinto-ohjelmien tarjonta Oamkissa, sen kehittämisenäkökulmat ja valmistuvien osaaminen ovat keskeisiä teemoja tässä kolumnisarjassa. Sisällöt ovat ajankohtaisia uuden Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen näkökulmasta vuonna 2022, jolloin ylemmät ammattikorkeakoulututkinnot täyttävät 20 vuotta. Soten YAMK-tutkinnot tutuiksi - kolumnisarjaa jatkavat kirjoituksellaan yliopettaja Heidi Ruotsalainen ja palvelualuejohtaja Marjaana Teerikangas.

Kuntoutuksen tarve on korostunut väestön ikääntymisen, lisääntyneen hoivan tarpeen, työvoiman saatavuuden ja mielenterveyden ongelmien vuoksi. Eduskunnan kuntoutusverkosto toteaa toimikautensa päätteeksi (2/2023), että kuntoutuksella on merkitystä kaikissa ikäryhmissä ja sote-kriisin ratkaisemisessa. Vahvaa kuntoutusosaamista tarvitaan kaikilla sosiaali- ja terveystaloilla. Lisäksi tarvitaan osaamista kehittää kuntoutuspalveluita yhteiskunnallisesti ja yksilöille vaikuttavaksi ja merkitykselliseksi, näyttöön perustuen.

Kuntoutuskomitea esitti helmikuussa 2023 ehdotuksen kansalliseksi kuntoutuksen TKI-strategiaksi. Sen keskiössä on näyttöön perustuva, yhteiskunnallisesti ja yksilölle vaikuttava ja merkityksellinen kuntoutus. Toimenpiteinä tarvitaan tutkimustietoa kuntoutuspalveluiden ja -interventioiden vaikuttavuudesta sekä kustannusvaikuttavuudesta. Tietoa tarvitaan kuntoutuspalveluiden järjestämisestä ja tuottamisesta, mutta myös siitä, kuinka vähähyötyistä toimintatavoista ja kuntoutusmenetelmistä voidaan luopua. Implementaatiotutkimuksella tuotettavaa tietoa

tarvitaan kuntoutuksen toimivuudesta ja uusien näyttöön perustuvien käytänteiden käyttöönotossa.

Tutkimustiedon tuottamisessa tulee huomioida kuntoutuksen monitahoinen ja muuttuva toimintaympäristö sekä eri alueiden ja asiakasryhmien erityispiirteet. Kuntoutuksen asiantuntijoita, joilla on vahva kuntoutusalan tutkimus- ja kehittämisosaaminen, tarvitaan tutkimaan ja kehittämään kuntoutusala.

Korkeakouluilla ja tutkimuslaitoksilla on keskeinen rooli, jotta näihin esitettyihin tutkimustiedon tarpeisiin voidaan vastata. Yhteistyötä tulee tehdä hyvinvointialueiden, Kelan ja muiden kuntoutuspalveluita järjestävien ja tuottavien tahojen kanssa. Yhteistyöllä on mahdollista tarkentaa kuntoutuksen asiantuntijoilta ja sote-alan ammattilaisilta vaadittavaa osaamista ja vastata niihin kehittämällä kuntoutusalan koulutusta ja asiantuntijoiden osaamista.

Oulun ammattikorkeakoulu ja Pohteen Tulevaisuuden sote-keskus -hanke (POPsoTe) selvitti kyselyllä kuntoutuksen alan ammattilaisten koulutustoiveita syksyllä 2021. Hyvinvointialueiden valmistelu oli käynnistynyt, ja osana kuntoutuksen kehittämistarpeiden tunnistamista oli hyvä mahdollisuus selvittää ammattilaisten näkökulmia koulutuksen kehittämiseksi.

Vastauksia saatiin 269 ja keskeisimmät tulokset ovat seuraavat: Kuntoutusalan ammattilaiset odottavat koulutuksen kehittävän kuntoutuksen alan erityisosaamista, kuntoutukseen ohjautumista ja hyvän kuntoutuskäytännön huomioimista. Kuntoutusalan ammattilaiset kokevat myös tarpeelliseksi, että muilla sote-aloilla olisi kuntoutusosaamista ja että kuntoutuksen yhteinen tietopohja vahvistuisi. Lisäksi kuntoutusalan ammattilaisten toiveena oli, että koulutus suunnitellaan, toteutetaan ja järjestetään yhteistyössä työelämän kanssa.

Parhaillaan Kuntoutuksen asiantuntijan tutkinto-ohjelman (YAMK) opetussuunnitelmatyössä uudistetaan tutkinnon tuottamaa ydinosaamista, kuntoutuksen asiantuntijan osaamisprofiileja ja osaamisteemoja. Valmistelussa huomioidaan selvityksessä esiin nousseet osaamistarpeet, keskeiset kansalliset strategiat, yhteiskunnan vaatimukset sekä tutkinto-ohjelman opiskelijoiden ja alumnien näkökulmat.

Hyvinvointialueet tarvitsevat kuntoutuksen asiantuntijoita, jotka vahvistavat koko sote-sektorin kuntoutusosaamista asiakkaiden parhaaksi. Kuntoutuksen asiantuntijoiden tulee

osata toimia monitieteisen, yhteiskunnallisesti vaikuttavan ja merkityksellisen kuntoutuksen asiantuntijoina. He osaavat uudistaa ja kehittää kuntoutuksen palvelujärjestelmää ja asiakastyötä näyttöön perustuen. Tutkimuksessa, kehittämisessä ja kehittämistarpeiden ennakkoinnissa huomioidaan kuntoutuksen toimintaympäristö ja kuntoutujaryhmien erityispiirteet merkityksellisen tiedon tuottamiseksi.

Heidi Ruotsalainen

yliopettaja (kuntoutus)

Oulun ammattikorkeakoulu, sosiaalia ja kuntoutus

Heidi Ruotsalainen (kuva: Oulun ammattikorkeakoulu).

Marjaana Teerikangas

Palvelualuejohtaja, kuntoutus alueelliset palvelut

Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue (Pohde)

Marjaana Teerikangas (kuva: Marjaana Teerikangas).

Kolumnisarjan aiemmat julkaisut:

- Koivunen Kirsi & Päätaalo Kati: [Suuntaa tulevaan – opiskele etänä tulevaisuuden osaajaksi Master-tutkinto-ohjelmassa](#)
- Niemelä Eija & Saarnio Reetta: [Master-koulutuksesta ikäihmisten digipalveluiden kehittäjäksi](#)
- Männistö Merja & Kajula Outi: [Digitaalista hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen sekä palveluiden kehittämisen osaamista Master-koulutuksesta](#)
- Kiviniemi Liisa & Koivunen Kirsi: [Verkostosta voimaa sosiaali- ja terveysalan ylemmän ammattikorkeakoulutuksen johtamiskoulutuksen kehittämiseen](#)
- Niemelä Eija & Kiviniemi Liisa: [Kliinisen asiantuntijan tutkinto-ohjelmasta monipuolista osaamista joustavasti](#)
- Tapio Tarja: [Kestävästi kriittinen, reilusti eettinen – sitä on sosiaalisesti kestävä kehittäminen](#)
- Junttila Taina: [Oppiminen – onneksi se on jatkuvaa](#)
- Rautio Tarja, Xiong Essi, Viljamaa Sanna, Keskitalo Nina & Pietikäinen Anne: [Master-opiskelija syventää osaamistaan hanketoiminnassa](#)
- Männikkö Niko: [Sosiaali- ja terveysalan yksikkö yhteistyökumppanina – tuloksellista tutkimus- ja kehitystyötä](#)
- Kiviniemi Liisa & Jussila Aino-Liisa: [Laadullinen tutkimus osana tutkimuksellista kehittämistä](#)
- Jauhiainen Jukka, Männistö Merja & Paalimäki-Paakki Karoliina: [Älypotkupuuvuista saunasensoreihin – terveys- ja hyvinvointiteknologiaa moniammatillisesti](#)
- Hautala Eija & Ruotsalainen Heidi: [Yritys – meiltä saa tukea innovaatioiden kehittämiseen](#)
- Immonen Kati: [Näyttöön perustuva kulkee mukana läpi opintojen opettajasta oppijaan](#)
- Vanhanen Minna & Ronkainen Sanna: [Kliininen asiantuntija tarvitsee kehittämistyössään pedagogista osaamista](#)
- Männistö Merja: [Hyvinvoinnin digitaaliset ratkaisut -tutkinto-ohjelmassa opiskellaan yhteisöllisesti verkko-oppimisympäristössä](#)
- Päätaalo Kati & Kiviniemi Liisa: [Työkykyjohtaminen sotealan johtajan kompetenssina](#)
- Tuomikoski Anna-Maria: [Digipalveluiden kehittämiseen tarvitaan monialaista osaamista](#)
- Koivunen Kirsi: [Master-koulutuksesta tohtoriopintoihin](#)
- Ruotsalainen Heidi & Kurttila Sanna: [Näyttöön perustuvan kuntoutuksen toteutumiseksi tarvitaan kuntoutuksen asiantuntijoita](#)

- Niemelä Eija & Hökkä Minna: [Palliativinen hoito – sydämen asia](#)
- Kiviniemi Liisa: [Mielenterveysosaamista tarvitaan](#)
- Rantala Arja: [Tutkimusmenetelmien opiskelu ja opettaminen englanninkielisessä kliinisen optometrian YAMK-tutkinnossa](#)
- Paldanius Mika & Holappa-Girginkaya Jaana: [Bioanalytiikan alakohtaiset YAMK-opinnot syventävät osaamista ja auttavat urakehityksessä](#)
- Schroderus-Salo Tanja & Jussila Aino-Liisa: [Kliinisen radiografian syventävissä opinnoissa hyödynnetään verkostototeutusta](#)
- Niemelä Eija & Saarnio Reetta: [Sairaanhoidon kliinisen asiantuntijan urapolulla](#)

METATIEDOT

Tyyppi: Kolumni

Julkaisija: Oulun ammattikorkeakoulu

Julkaisunumero: 42/2023

Julkaisuvuosi: 2023

Tekijätiedot: Ruotsalainen Heidi, Teerikangas Marjaana

Oikeudet: [CC BY-SA 4.0](#)

Kieli: suomi

Pysyvä osoite: <http://urn.fi/urn:nbn:fi-fe2023033134126>

Tiivistelmä: Monipuolinen sosiaali- ja terveysalan ylempien ammattikorkeakoulututkinto-ohjelmien tarjonta Oamkissa, sen kehittämisen näkökulmat ja valmistuvien osaaminen ovat keskeisiä teemoja tässä kolumnisarjassa. Sisällöt ovat ajankohtaisia uuden Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen näkökulmasta vuonna 2022, jolloin ylemmät ammattikorkeakoulututkinnot täyttävät 20 vuotta. Soten YAMK-tutkinnot tutuiksi -kolumnisarjaa jatkavat kirjoituksellaan yliopettaja Heidi Ruotsalainen ja palvelualuejohtaja Marjaana Teerikangas. He kirjoittavat kuntoutusalan osaamisen tarpeesta kaikilla sote-aloilla.